

KIRJOITTAJA

Janne Iivonen on Laivue 2020 -hankkeen hankepäällikkö. Hän on koulutukseltaan yleisesikuntaupseeri ja työskentelee Merivoimien esikunnassa.

LAIVUE 2020

Janne Iivonen

Laivue 2020:n alukset muodostavat tulevaisuuden puolustusvoimien strategisen merellisen suorituskyvyn.

Puolustusjärjestelmä koostuu eri puolustushaarojen käytössä olevista ja Pääesikunnan johtamista yhteisistä suorituskyvyistä, joita kaikkia tarvitaan. Suorituskykyjen käyttö suunnitellaan ja rakennetaan kokonaisuutena. Merivoimien suorituskykyjen ylläpito edellyttää lähitulevaisuudessa merkittävää panostusta.

Merivoimien kehittäminen perustuu siihen, että merivoimien tehtävät säilyvät nykyisen kaltaisina myös saavuttaessa 2030-luvulle. Meripuolustuksen suorituskyvyillä tulee kyetä vastaamaan uhkaan, joka syntyy yllättäen esimerkiksi humanitaarisesta kriisistä, alueloukkauksista, meriyhteyksien häiritsemisestä tai mereltä suuntautuvista hyökkäyksistä. Merivoimien uudessa alushankinnassa on ennen kaikkea kyse

Ilman Laivue 2020 -hankkeessa syntyvää suorituskykyä, merellä ei kyetä vuoden 2025 jälkeen nykyisiin merivoimien tehtäviin

Laivue 2020 on Suomen puolustuksen kannalta merkittävä strateginen hanke.

käytöstä poistuvien alusten suorituskyvyn korvaamisesta ja päivittämisestä nykyaikaisia uhkia vastaan. Ilman Laivue 2020 -hankkeessa syntyvää suorituskykyä, merellä ei kyetä vuoden 2025 jälkeen nykyisiin merivoimien tehtäviin.

MERIVOIMIEN ALUSKALUSTON MUUTOS

Merivoimien suorituskyky heikkenee 2020-luvun puolivälissä merkittävästi, koska jo käytöstä poistuneen miinalaiva Pohjanmaan lisäksi neljän Rauma-luokan ohjusveneen ja kahden Hämeenmaa-luokan miinalaivan noin 30 vuoden elinkaaret päättyvät vuosina 2022-2025.

Merivoimien tärkein aluskalusto tulee 2025 jälkeen koostumaan uusista Laivue 2020:n aluksista, peruskorjatuista Hamina-luokan ohjusveneistä, peruskorjatuista Pansio-luokan miinalautoista ja Katanpää-luokan miinantorjunta-aluksista. Peruskorjatut Hamina-luokan ohjusvenet tulevat säilyttämään nykyiset suorituskykynsä, joista tärkeimpiä ovat hyvä valvontakyky sekä meri- ja ilmatorjuntaohjukset. Peruskorjauksen yhteydessä Hamina-luokalle luodaan myös kyky sukellusveneen torjuntaan kevyellä torpedojärjestelmällä.

PÄÄOSA KESKEISISTÄ MERIVOIMIEN TEHTÄVISTÄ EDELLYTTÄÄ ALUSKALUSTOA

Merialueella liikkuva alueellisen koskemattomuuden valvonta, merimiinoittaminen, sukellusveneiden etsintä ja torjunta sekä miinantorjunta ovat esimerkkejä tehtävistä, joissa opeointi tapahtuu merellä, kohdealueella. Näitä tehtäviä ei voida toteuttaa rannikkojoukoilla, pienellä kalustolla tai kohdealueen ulkopuolelta. Merellisiin tehtäviin on oltava korkea valmius ympäri vuoden kaikissa sääoloissa.

Merivoimien LV2020-alukset ovat tulevaisuudessa ainoa suorituskyky, jolla kyetään ympärivuotuiseseen ja pitkäkestoiseen (viikkojen) läsnäoloon merellä ja samanaikaisesti luomaan pelote ilmaan, pintaan, veden alle sekä maalle. Läsnäolo korostuu erityisesti rajoitetun voimankäytön sekä nopean tilannekehityksen skenaarioissa. Neljä LV2020-alusta mahdollistaa läsnäolon useammassa kuin yhdessä operatiivisessa suunnassa kaikissa sääolosuhteissa ja ympärivuotisesti. Niiden suorituskyky on suunniteltu olevan käytössä 2050-luvulle asti.

VAATIMUS HUOLTOVARMUDELLE

Puolustusvoimien materiaallinen suorituskyky turvataan suorituskyvyn käytön suunnittelu- ja kehittämisvaiheesta alkaen hankkimalla tehtäviin soveltuva, kansainvälisesti yhteensopivaa puolustusmateriaalia, ja varmistamalla sen elinkaaren hallinta. Keskeistä on materiaalin käytettävyys kaikkiin puolustusvoimien päätehtäviin.

Huoltovarmuuden osalta kansallinen varautuminen ja kriittisen osaamisen ylläpito on tärkeää, mutta samalla yhtä tärkeää on turvata puolustushallinnon kansainvälisten hankintakanavien ja -yhteyksien toimivuus ja materiaalin saatavuus. Suomi on riippuvainen kansainvälisestä yhteistyöstä sotilaallisten suorituskykyjen kehittämisessä ja ylläpitämisessä sekä sotilaallisessa huoltovarmuudessa. Yhteistyö on välttämätöntä suorituskykyjen turvaamiseksi. Yhteistyötavoitteet eri yhdistelmissä ja rakenteissa ovat toisiaan tukevia ja täydentäviä.

Hankinnoissa tulee varmistaa huoltovarmuuden turvaaminen järjestelmien koko elinjaksan ajan. Maanpuolustuksen kannalta keskeisen materiaalin saatavuus sekä puolustusvoimien

suorituskyvyn kannalta kriittisten järjestelmien integraatio-, ylläpito- ja huoltokyky tulee olla käytettävissä myös poikkeusoloissa riittävässä laajuudessa ja tarvittavalla nopeudella.

Hankkeen keskeinen vaatimus on, että alusluokka tulee kyetä huoltamaan kotimaassa. Edellytykset kotimaiselle huoltamiselle syntyvät parhaiten alusten rakentamisvaiheessa. Huoltovarmuuden varmistamiseksi tulisi pyrkiä ratkaisuun, jossa alukset rakennettaisiin ja varusteltaisiin Suomessa. Rakentamiseen osallistuviin yrityksiin syntyy ylläpitovaiheessa tarvittava osaaminen alusten järjestelmistä. Kotimaahan rakennettavaa ylläpitokykyä voidaan rakentaa myös mahdollisten teollisen yhteistyön järjestelyin.

Huoltokyvyn rakentamiselle kotimaahan on olemassa kohtuulliset edellytykset. Telakkateollisuutta on Suomessa pidetty korkeatasoisena ja kyvykkäänä rakentamaan ja ylläpitämään erikoisaluksia. Telakkateollisuuden lisäksi Suomessa on pyritty ylläpitämään korkean teknologian teollisuutta. Alusrakentamiseen liittyen tämä saattaa tarkoittaa joitakin järjestelmä- tai komponenttitoimituksia sekä mahdollisesti integrointityötä.

Suomen merivoimien toimintaympäristöön ja tahtiikkaan liittyvät tekijät edellyttävät ainakin osittain kotimaista suunnittelua. Tämän vuoksi merkittävä osa alusten suunnittelusta ja valmistuksesta on kyettävä toteuttamaan Suomessa.

Laivue 2020 on tärkeä osa puolustusvoimien ennaltaehkäisy- ja suorituskykyä ja sen hankinnassa on kyse Suomen kannalta keskeisestä turvallisuusedusta eli sotilaallisesta huoltovarmuudesta. Alusten taistelukyky on kyettävä palauttamaan kaikissa tilanteissa, mikä asettaa vaatimuksia tekniselle toteutustavalle. Materiaalin saatavuus sekä järjestelmien integraatio-, ylläpito- ja modifiointikyky tulee olla saatavissa myös poikkeusoloissa riittävässä laajuudessa ja tarvittavalla nopeudella siten, että aluksen ei tarvitse poistua Suomesta. •